

ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΜΜΟΝΗ, ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΙ ΑΠΕΛΠΙ-
σία, αλλά ο στίχος που (μ') ακολουθεί είχε σίγουρα
εμένα υπ' όψιν του όταν γράφτηκε από τον Θόδωρο Ζα-
φειρίου:

*Όσο θάρρος μου λείπει,
Το πήρα
Σε βάρος
Πείρα
Και λύπη.*

Είναι δυο τρία χρόνια τώρα που περπατάμε αγκαζέ.
Ήταν γραμμένο σε μια σελίδα στη λέξη και με περίμε-
νε. Κι ενώ αυτά που με ακολουθούνε, πρόσωπα, λέξεις,
εικόνες, γεύσεις, ματιές κι αρώματα, γεννήθηκαν πολύ
παλιά, σχεδόν μαζί μου –έχουμε την ίδια μέρα γενέθλια
με δυο τρία χρόνια διαφορά–, αυτός ο νεαρός στίχος γα-
ντζώθηκε απάνω μου και δεν λέει να μ' αφήσει.

Στο μεταξύ (παραφράζοντας τον ποιητή) η Ελλάδα ταριχεύει, ολοένα ταριχεύει.

Περπατάς ανά τας οδούς και τας ρύμας της Αθήνας κι ακούς μια γλώσσα που όλο κάτι πάει να πει, κι όλο μένει στη μέση του δρόμου μετέωρη, αναποφάσιστη. Να κατέβει Ομόνοια ή ν' ανέβει Κολωνάκι;

Μια κυρία στον προθάλαμο της κατάθλιψης, πολύ προοδευτική κατά τα άλλα: «Α, δεν μπορώ πια. Δεν τολμάω να κατέβω κάτω απ' την Αθηνάς. Αισθάνεσαι σαν σε ξένη χώρα. Κινέζοι, Πακιστανοί, Μαύροι, Αλβανοί. Και οι περισσότεροι με τη σύριγγα στο χέρι». Την άλλη μέρα η ίδια κυρία έξαλλη: «Δεν έχω μυαλό να κάτσω να δουλέψω. Είναι έγκλημα αυτό που γίνεται. Φτιάχνουν στρατόπεδα και μάζεψαν όλους τους αλλοδαπούς απ' την Πλατεία Θεάτρου και θα τους μαντρώσουν, οι φασίστες». Το πλέον περίεργο για την κυρία είναι ότι η Νέα Υόρκη την ξετρελαίνει, «γιατί διαθέτει, αγάπη μου, αυτή την πανσπερμία, αυτό το ανακάτεμα από χρώματα, γλώσσες, ράτσες και φυλές, που δίνουν έναν τρελό ρυθμό στην πόλη. Πεθαίνω για Μανχάταν. Δεν υπάαααρχει».

Οι φίλοι μου σερφάρουν στις παραλίες του ηλεκτρονικού κόσμου. Χιλιάδες τα μηνύματα και οι αναμμένοι πόθοι που σέρνονται στο Διαδίκτυο. Διαβάζω πάνω απ' τον ώμο τους: «Thelo tin psoli su», «Gustaro na glipso

vizares)), «Ime aftarxikia afedra)), «Psinese na se gamiso?))

Απ' την άλλη είναι κι αυτές οι λέξεις άγνωστές μου εντελώς –που παράγει η τηλεόραση αλλά και το ραδιόφωνο, δεν έχω παράπονο–, βάνουσες και απωθητικές, που ξυπνάς μια μέρα και τις βρίσκεις κολλημένες στο σώμα της γλώσσας σου, σαν βεντούζες. Βδέλλες που σου ρουφάν' το αίμα. Και μοιάζεις να μιλάς σαν τον εχθρό σου. Δεν αναγνωρίζεις πια τη φωνή σου. Ήρθε στην πρόβα μια νέα, χυμώδης και με ανησυχίες συγχρόνως, ηθοποιός. Ωρύετο. «Μου την έπεσε ένας χθες πολύ γαμάουα και κει που έκανα να του πω τα έτσι κι έτσι, ακούω τον εαυτό μου, μίλαγα ίδια η Φαίη Σκορδά»). Έτσι μάθαμε όλοι με μεγάλη έκπληξη ότι αυτό, που ανοίγει το στόμα της η τηλεοπτική περσόνα, λέγεται: «Μιλάει». Τώρα τη σκυτάλη την παίρνουν οι υποψήφιοι. Άκουγα μέσα στον «προεκλογικό πυρετό», όπως καθημερινά αποκαλούν την κατάσταση του ασθενούς τα ΜΜΕ, τους πολιτικούς(;) άνδρες της χώρας να προσπαθούν να εκφραστούν μέσω της ομιλίας και τους ήταν αδύνατον. Αυτός μάλιστα ο γενικός γραμματέας της Ν.Δ., Ζαγορίτης το όνομα, ήταν εντυπωσιακότατος. Να μην μπορεί να αρθρώσει μια πρόταση; Εκεί που πήγαινε κάτι να πει, του 'φευγε το αντικείμενο σαν τρελό, πήγαινε να το πιάσει, έβρισκε την ευκαιρία το υποκείμενο και μην το

είδατε. Με το που τα συμμαζεύε, γιατί κι αυτά δεν κάθονται σε μια μεριά είναι ατίθασα, έχανε τον ειρμό (αν τον είχε ποτέ) και την πλήρωνε το ρήμα, το οποίο και επαναλάμβανε μετ' επιτάσεως. Το θέμα δεν είναι ο κύριος ασύντακτος. Ούτε ο πρώτος ούτε ο τελευταίος. Το ουσιώδες είναι ότι αυτόν τον άλαλο τον έχουνε ψηφίσει. Μπορεί δε και να τον ξαναψηφίσουνε. Τον έχουνε επιπλέον και γενικό γραμματέα, πράγμα γενικώς απαράδεκτο, και ειδικώς προς άμεση εξέταση.

Στο μεταξύ η Ελλάδα ταριχεύει, ολοένα ταριχεύει.

Ό,τι μισούσες είναι κολλημένο απάνω σου, ένα με το κορμί σου. Ό,τι πολέμησες (πολέμησες, μη λέμε μεγάλες κουβέντες, ό,τι απεχθάνεσο να λες) δεν τρέφεται μόνο, αλλά και σου στερεί το αίμα σου. Κι όμως αυτή είναι πια η γλώσσα σου και σε λίγο θα την υπερασπιστείς σαν κάτι δικό σου.

Κι έχεις και να παρηγορείς. Όλους αυτούς που είδαν κάποτε τη ζωή τους σαν εξώφυλλο ιλουστρασιόν περιοδικού και τώρα κοιτάνε αποσβολωμένοι την πρέσα να την τσαλακώνει προτού γίνει χαρτοπολτός. Ακούς τις φωνές τους στον ύπνο σου σαν από βαθύ πηγάδι. Κάποτε έζησες κι εσύ μαζί τους, με κάποια συγκατάβαση βέβαια, αλλά δίπλα τους. Μερικοί καυχώνται πως κάτι φεγγάρια τους διασκέδαζες κιόλας.

Στο μεταξύ η Ελλάδα ταριχεύει. Ολοένα ταριχεύει.

Είναι κι αυτή η κυρία που φεύγει απ' τον κόσμο κι όλο τηλεφωνεί, παρακαλεί ευγενικά:

«Κύριε Φασουλή πότε θα περάσετε να σας αφήσω κάτι που θέλω; Μη φοβάστε, δεν θα μιλήσουμε για την αρρώστια μου. Είναι κάτι σημειώσεις που νομίζω θα σας ενδιαφέρουν κι αν όχι εσάς τον φίλο σας τον κύριο Ν. Τον παίρνω τηλέφωνο και στο κινητό και στον Κ., αδύνατον να τον βρω. Κάτι μικρές ανακαλύψεις αν θέλετε, που δεν ξέρω ποιον, αλλά κάποιον θα ενδιαφέρουν. Άλλες για μικρές γωνιές της πόλης, άλλες για τα “γράμματα” όπως τα καταλαβαίνω εγώ, έξω από πανεπιστήμια κι ακαδημίες. Να, ας πούμε, δεν ξέρω αν κανείς το έχει επισημάνει, αλλά προσέξατε πως μετά το Νόμπελ ο Σεφέρης έγραψε τα *Τρία κρυφά ποιήματα* και τη μετάφραση στο *Άσμα Ασμάτων*; Είναι απλή σύμπτωση που κι ο Ελύτης μετά το Νόμπελ εξέδωσε τα *Τρία ποιήματα* με σημαία ευκαιρίας και τη μετάφραση του ίδιου “*Άσματος*”; Είναι λίγο απλοϊκό, αλλά στην αρρώστια και τη μοναξιά μου χρωστάω αυτές τις σκέψεις. Και η μοναξιά μου, αν και εκ γενετής, δεν υπήρξε ποτέ απλοϊκή. Μη νομίσετε όμως ότι έχω μόνο τέτοιου είδους, παραφιλολογικές θα τις πείτε κι ίσως έχετε δίκιο, παρατηρήσεις. Έχω και κομμάτια απόφρα ζωής ζωντανά αν και αδαμαντοκόλλητα. Αυτά όμως θα 'θελα να σας τα παραδώσω διά ζώσης, όπως και ένα αίτημα που θέλω να σας υποβάλω».

Βγαίνεις στην αγορά κι αν αποτύχεις σ' αγνοούν και σε οικτίρουν. Αν τα καταφέρεις, σε κοιτάνε με απέχθεια, φθόνο και υστεροβουλία. Η αγορά ένας λάκκος μεζονέτα με γκαράζ και κοινή πισίνα.

Γράφω, γράφω κι είναι ένας άλλος εαυτός που μιλάει παράλληλα μ' εμένα αλλά δεν τον ακούω. Ή μάλλον τον ακούω πολύ καλά, αλλά δεν τον αφήνω να γράψει ούτε λέξη. Έτσι κι αλλιώς είναι το ίδιο ψεύτης μ' εμένα. Κατεβαίνω στην πόλη και μαραίνομαι. Είναι το νέφος, όχι δεν μιλάω για τη ρύπανση που έτσι κι αλλιώς ενυπάρχει στις καρδιές μας, αλλά γι' αυτό το φως που κάνει το άστυ να μοιάζει απ' το πρωί ότι νυχτώνει. Για να ξεφύγω κλείνομαι στο σπίτι κι ανοίγω τη βεράντα. Είναι παρηγοριά.

Αυτό το τοπίο της Αττικής που επιμένει. Ο αχνογάλαζος όγκος των βουνών. Μαλακές καμπύλες που διακόπτουν βίαια ηλεκτρικοί πυλώνες κάνοντάς το να μοιάζει με τη ζωή μας ίδιο κι απaráλλακτο.

Λίγοι οι φίλοι πια και σε κοιτούν σαν συνωμότες σε κηδεία άγνωστου μέλους που πιάστηκε στον ύπνο.

Κάνω πρόβες, ακούω τραγούδια άλλων εποχών και εμβατήρια. «Μια τρελή βραδιά χορού». Αυτό το «τρελή» κυκλοφορούσε ελεύθερα τότε στα λεγόμενα ελαφρά, αλλά και σε όλη την ερωτική παραφιλολογία. Δεν ήταν μόνο τρελή η νύχτα, ήταν και μια «μικρή τρελή τσιγγάνα» κι άλλη μια «τρελή που θέλεις να με στεφανώσεις».

Τώρα πια δεν την βλέπεις στα άσματα και στα ροζ βιβλιαράκια, εξηφανίσθη. Δεν είναι τυχαίο βέβαια ότι αυτή η εξαφάνιση της «τρελής» συνέπεσε με την εξάπλωση της κυκλοφορίας του Λεξοτανίλ. Τώρα, απ' ό,τι έμαθα, τη θέση των τρελών πήραν οι «τσούλες». Δεν διαφωνώ. Δεν διαφωνώ πια με τίποτα. Ούτε συμφωνώ. Βλέπω το έργο σε DVD. Καμιά φορά πάει να σκάσει ένα χαμόγελο. Μπα, πριν ολοκληρωθεί γίνεται γκριμάτσα. Πας να τη βγάλεις, έχει γίνει ένα με το πρόσωπο. Έχει κολλήσει. Χαλκομανία.

Στο μεταξύ η Ελλάδα ταριχεύει. Ολοένα ταριχεύει. Στα εμβατήρια του '50 «Η Ελλάδα ποτέ δεν πεθαίνει». Μου θυμίζει το άκρως βρετανικό εκείνο: «Πέθανε η λαίδη Μπράκνετ; Μα δεν μπορεί. Αποκλείεται. Ήταν από πολύ καλή οικογένεια». Κι έτσι δεν πήγε κανείς στην κηδεία.

Πήγα σε ένα σπίτι φίλων με πίτσες και Καραμανλή στην Έκθεση που επιμένει να αυτοαποκαλείται «Διεθνής» για εντελώς αδιευκρίνιστους λόγους. Έκτακτος ο... πήγα να γράψω «πρωθυπουργός» κι έγραψα «πρώην». Θα τα γράψω και τα δυο. Έκτακτος ο πρώην πρωθυπουργός. Στο χώρο του παραλόγου. Με την άνεση της ανικανότητας δηλώνει ευθαρσώς και παραδέχεται ότι έκανε λάθος. Έλα, μπράβο. Αυτό σας λέμε κι εμείς πέντε χρόνια. Κάνετε λάθος. Τώρα το καταλάβατε; Μή-

πως είναι αργά; Παρ' όλα αυτά οι δημοσκοπήσεις, κολποβυθόμετρο της λαϊκής (αγοράς) βούλησης, έδειξαν ότι άρεσε. Αυτό τελικά είναι που με ανησυχεί, αν επιτρέπω ακόμα στον εαυτό μου τέτοιου είδους αισθήματα πολυτελείας όπως η «ανησυχία». Όπως και στα μεσημεριανά δεν καίγομαι που είναι άθλια. Τη δουλειά τους κάνουνε. Εκείνο που με αφήνει άναυδο και με βάζει σε σκέψεις, κακές και ύποπτες όσον αφορά την πολιτική μου ορθότητα, είναι ότι όντας άθλιες έχουν τεράστια θεαματικότητα, τεράστια απήχηση στο κοινό. Ειδικά δε στα λαϊκά στρώματα.

Γενικά οι πολιτικοί και οι πολιτικές τους με ξανακάνουν παιδί. Αρχίζω πάλι να μην καταλαβαίνω. Να μην καταλαβαίνω γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ-Συνασπισμός έχει ανάγκη από έντεκα αρχηγούς. Δεν καταλαβαίνω επίσης γιατί η κυρία Παπαρήγα (ποιος την κουρεύει;) στενοχωριέται τόσο πολύ που πέφτει ο Συρ-Συν και δεν θα μπει στη Βουλή και θα βγει με αυτοδυναμία το ΠΑΣΟΚ. Δεν καταλαβαίνω γιατί ο κύριος Παπανδρέου επιμένει να ζητάει το ντιμπέιτ με τον κύριο Καραμανλή, αφού ξέρει πως τα ελληνικά δεν είναι το φόρτε του. Αυτό το Μ που 'χει σφηνώσει στον Οκτώβριο και τον αποκαλεί Οκτώμβριο και πάλι Οκτώμβριο τον αθώο τον μήνα, έχει σκοτώσει κόσμο και κοσμάκη. Αφήστε τις αναμετρήσεις τις τηλεοπτικές, κύριε πρόεδρε, σας παρακαλώ, μια χαρά σας

πάνε τα πράγματα. Μην τα προκαλείτε και πάθουμε
καμιά ζημιά, και τρέχουμε ξανά-μανά για εκλογές.

Κλείνω την τηλεόραση για να γλυτώσω κι ανοίγω το
παράθυρο. Και βλέπω πάλι καμένη την Πεντέλη. Κλεί-
νω τη βουή απ' έξω κι ανοίγω τα βιβλία.

Και να σκεφτείς, δεν ήθελα ποτέ να ήμουν απ' αυτούς
που έχυσαν το ποτήρι της ζωής στον νεροχύτη...

Στο μεταξύ η Ελλάδα ταριχεύει. Ολοένα ταριχεύει.

Έτσι τα τελευταία χρόνια βαδίζω με τον στίχο αγκα-
λιά:

*Όσο θάρρος μου λείπει / Το πήρα / Σε βάρος / Πείρα / Και
λύπη.*

... Μόνη παρηγοριά το ζεστό σώμα δίπλα σου. Ευ-
πνάς τη νύχτα κι ακούς την ανάσα του στον ρυθμό των
ονείρων, μπας και μαλακώσει λίγο το σκληρό του κόσμου.